

ZPRÁVA ZE STÁŽE V NAMIBII V OBDOBÍ ZÁŘÍ - PROSINEC 2007

Člověk v tísní, o. p. s. a její činnost v Namibijské republice

Na počátku projektu byla snaha organizace „Člověk v tísní, o.p.s.“ (ČvT) pomoci v rozvojových zemích Afriky. Prioritní zemí pro vládu ČR se stala Namibie, jejíž společnost a rozvoj je nejvíce ohrožena následujícími, vzájemně se prolínajícími faktory: HIV/AIDS, alkoholismus, nezaměstnanost. Výběr lokality pro umístění proběhl po domluvě s namibijským Ministry of Health and Social Services. Důvody pro umístění organizace v Keetmanshoopu byly následující: je hlavním městem v Karas regionu, kde sídlí veškeré pobočky ministerstev, navíc žádná organizace s podobným záměrem na jihu Namibie do té doby nepůsobila.

Začátek realizace projektu organizace „Člověk v Tísni“ v Namibii pod vedením Kateřiny Kašové se datuje k r. 2003.

Od roku 2005 je díky spolupráci ČvT s Jihočeskou univerzitou umožněno studentům Zdravotně sociální fakulty vycestovat do Namibie a zúčastnit se v pozici dobrovolníka rozvojového projektu, který je realizován od r. 2004. *ČvT dále spolupracuje s dánskou univerzitou v Aarhus, český student má tedy šanci střetnout se při svém pobytu v Namibii s dánským kolegou.*

Hlavní cíl projektu ČvT je socio-ekonomická stabilizace rodin a komunit, které jsou infikovány / bezprostředně ohroženy HIV/AIDS a TBC.

▪ **Psycho – sociální podpora**

Je zajišťována v ohrožených rodinách místními soc. pracovníky ČvT a je zaměřena především na vyřizování sirotčích dávek a adopci dětí osiřelých v důsledku HIV/AIDS a TBC, umístování sirotků a ohrožených dětí do dočasné ochranné péče, poskytování asistence v případech zpětného umístění dětí do škol po přerušení školní docházky z psychosociálních či ekonomických důvodů. Sociální pracovníci ČvT dále poskytují individuální a rodinné poradenství, telefonické konzultace, případně klienty doporučují do jiných zařízení. Velmi častá je intervence přímo v rodinách, tzv. home visits.

Jeden z domovů obyvatel Keetmanshoopu – Tseiblaagte

Exkurze v Mother's voice organizaci

Dobrovolník se může účastnit výše zmíněných činností, je mu rovněž umožněno prostudovat příslušné materiály a seznámí se také s okolnostmi soc. šetření. Nicméně jeho role při samotném kontaktu s klientem je do značné míry omezena, hlavní důvod je jazyková bariéra (někteří místní obyvatelé mluví pouze jazykem Nama, Damara nebo afrikánsky) a nedůvěra, kterou k němu šetřený klient pociťuje a která je více než pochopitelná, Dobrovolník pro něj představuje cizince, přicházejícího ze zcela odlišného prostředí, nahlíží do jejich soukromí a seznamuje se s jejich problémy.

Ve vlastním zájmu studenta je tedy svým přístupem k práci i k lidem si získat sympatie místních soc. pracovníků, bez kterých se později při kontaktu s klientem neobejde.

▪ **Ekonomická stabilizace**

Spočívá v pracovních příležitostech pro klienty infikované/bezprostředně ohrožené HIV/AIDS v dílně zřízené při ČvT.

Pracovníci po proškolení vyrábějí např.: panenky, šperky, byt. dekorace, doplňky. Jejich finanční odměna se odvíjí od množství dostatečně kvalitních výrobků, které jsou pracovnice schopny na konci výplatního období (každé dva týdny) odevzdat.

Snahou a cílem projektu je samostatná, životaschopná rukodělná dílna, produkující kvalitní výrobky, které obstojí na trhu a tím si vydělá na svůj provoz bez příchodých dotací.

V rukodělných dílnách se pro dobrovolníka může najít práce v podobě počítání, třídění, uskladňování výrobků a materiálů k výrobě potřebným, příprava carga apod. Jako u všech činností záleží na přístupu studenta k zaměstnancům a práci. Zaměstnanci aktivitu dobrovolníka a pozitivní přístup k práci zpravidla oceňují.

Setkání s headquarters z Prahy (5.11.2007), zaměstnankyně Wake Centra

Sklad výrobků Wake Centra

▪ Rozvojové centrum pro předškolní a poškolní mládež

Je součástí komunitní práce, provozována od konce r. 2004, a je vedena 2 pečovatelkami. Za minimální finanční poplatek poskytuje služby převážně dětem zaměstnanců.

Dobrovolníková úloha v mateřské školce je zpočátku nelehká. Seznámíte se s ní, jako ostatně se vším, na základní bázi během prvních dnů pobytu. Všechny děti k Vám vztahují ruce a pokřikují na Vás. Navzájem se samozřejmě těžko lze dorozumět. K tomu Vás pozorují pečovatelky, rodiče dětí a také vedoucí mise, jak v kontaktu s "jejich" dětmi obстоjíte. V horším případě se Vás někdo z nich zeptá, jestli byste dětem nemohli předvést třeba nějaký tanec nebo písničku. Počáteční frustrace z těchto momentů pro mě nebyly vůbec jednoduché, nicméně jiná možnost, než se s nimi nějakým způsobem vypořádat se nenabízí. Po krátké socializaci s místními není obtížné zjistit, že i s předškolními dětmi, které zatím mluví pouze svým rodným jazykem se dá domluvit a to jednoduše - věnovanou pozorností, která se jim často v důsledku prostředí, ze kterého pocházejí, nedostává.

Dobrovolník s největší pravděpodobností postupně zjistí, že uspokojení z vykonané práce během stáže v Namibii se mu může dostat právě při práci s dětmi.

V době mého pobytu disponoval rozpočet organizace prostředky, které mohly být využity k investici do zábavně-edukačních programů adresovaných právě dětem. To umožnilo organizaci víkendových pobytů s dětmi mimo Keetmanshoop. Hlavním cílem bylo ukázat dětem možnost, jak trávit volný čas. Děti se zúčastnily připravených programů, soutěží, zároveň ale i edukační části víkendu, který se týkal především infekci HIV, onemocněním AIDS, jejich prevence, cesty přenosu, snahy o destigmatizaci nemocných. Dále pak i témat, která rodiče často tabuizují - změny během dospívání, sexualita apod. Tyto víkendy byly vyčerpávající, náročné na trpělivost a schopnost děti zaujmout. Nicméně se mi během těchto programů organizovaných pro děti dostávalo největší satisfakce a pocitu, že jsem místní komunitě poskytla alespoň něco na oplátku za to, o kolik zkušeností a zážitků jsem byla v Namibii obohacena.

The Day of the Namibian child, 28.9.2007

▪ TB/ARV Direct Observed Treatment Centre

Díky spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a sociálních služeb Namibijské republiky a lokálními organizacemi byla v dubnu roku 2006 zahájena činnost DOT (directly observed treatment) CENTRA. Cílem tohoto projektu je zejména posílení systému kontroly a podpory během léčby. To zahrnuje vzdělávací a podpůrné terapeutické skupiny a soup-kitchen – nutriční program. Celý projekt by měl vést ke snížení počtu pacientů, kteří nejsou schopni/ochotni dodržovat léčebný postup či léčbu, která trvá minimálně 6 měsíců. Následně by tento projekt měl přispět ke snížení rizika vzniku a šíření multirezistentních virů HIV a TBC.

O průběh léčby, správné podávání medikamentů a všechny doplňkové činnosti se starají místní proškolení dobrovolníci a profesionálové.

Dobrovolníci ochotně poskytnou informace o projektu, seznámí jej s klienty.

Lidé se zajímají o prostředí, z jakého přichází, ale obtížně si utváří konkrétní představu. Při mé první návštěvě mě pak zaskočily kladenými dotazy typu: "Kolik máte v ČR řeznictví, kolik policejních stanic" atd. kolik lidí trpí HIV/AIDS, TBC apod.

Proto je žádoucí příprava krátké prezentace dobrovolníkovi země - fotografie, národní symboly, údaje o podnebí atd., která jim vaše originální prostředí přiblíží.

Pracovníci DOT Centra, příprava jídla pro klienty

SHRNUTÍ ČINNOSTI DOBROVOLNÍKA V NAMIBII:

- administrativní práce, obsluha techn. vybavení kanceláře - kopírky, faxu, scanneru, PC programu;
- organizace programu pro děti;
- psaní reportů z absolvovaných meetingů, konferencí, víkendů s dětmi;
- vyřizování potřebných věcí (platba v bance, nákup pro DOT CENTRE, mat. školku) - schopnost řízení (v Namibii vlevo) automobilu;
- pomoc ve skladu - příprava zásilek produktu do prodejních míst, organizace materiálu;
- pomoc ve školce;
- asistence při výkonu práce soc. pracovníc;

Pro organizaci užitečný dobrovolník by měl disponovat:

- empatií;
- flexibilitou;
- respektem a určitou pokorou vůči kultuře a podmínkám, ve kterých se nachází;
- trpělivostí (v Namibii se nespěchá, pokud si s někým domluvíte čas schůzky, nelze předpokládat, že bude dodržen);
- pracovitostí a ochotou dělat nejrůznější práci, která je momentálně potřeba vykonat a to po dohodě i po pracovní době (8 -17h);
- komunikativní úrovni angličtiny;
- řidičským průkazem sk. B a zkušeností se řízením vozidla.

Student by neměl mít před odjezdem přehnaně vysoká očekávání od požadované práce po něm. To samé se týká i cestování. Pokud k němu dojde, může být jen příjemným a překvapivým bonusem, není ale samozřejmostí. Účelem této zahraniční stáže je především co možná největší zapojení do komunity, její pochopení a pochopení rozvojové pomoci.

Navíc veřejná doprava funguje velice omezeně, a to jen mezi většími městy, nejbližší autopůjčovna se nachází cca 300 km od Keetmanshoopu, auto organizace nejsme oprávněni řídit pro soukromé potřeby.

Základní praktické informace, které je nutné brát jako osobní zkušenost a mohou být u každého studenta odlišné.:

- **Visa** - vyřídila společnost Asiana, za poplatek cca 6000,- ; doba vyřízení může být až 6 týdnů
- **Letenka** - v době nákupu byla nejvýhodnější přes spol. Asiana, 30 000,- ; Praha - Zurich - Johannesburg - Windhoek
- **Prodělaná očkování** - proti hepatitidám, meningitidám, choleře, tyfu, obrně. Vše doporučeno na hygienické stanici, žádné povinné v době mého odletu do Namibie nebylo.
- **Bydlení v Keetmanshoopu** - vyhovující, pokoj s příslušenstvím + možnost využívat plně vybavenou kuchyň, hrazeno organizací
- **Doprava do práce ve čtvrti Tseiblaagte** - vzdálenost cca 3 km od ubytování, zdolávaná autem ČvT / pěšky. Možno využít taxi.
- **Peníze** - není třeba jezdit do Namibie s velkou hotovostí (Eura, USD), kterou je následně třeba na letišti měnit. Bankovní automaty fungují bez problémů (zkušenosti s Visa kartou Komerční banky).
- **Jídlo** – v Namibii se jí převážně kozi a ovčí maso, v supermarketu není problém koupit cokoliv.

Tyto a konkrétnější informace není problém najít na internetu a v závěrečných zprávách předešlých studentek.

Čas strávený v Namibii byl pro mě rozhodně přínosem. Umožnil mi nahlédnout do společnosti s jinou kulturou, tradicemi, s jinými problémy, se kterými se musí potýkat. Nejen pro studenta ZSF je taková zkušenost obohacující.

Adéla Jarešová, 3 RPB

e-mail: adelajaresova@seznam.cz